

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ו.

עין משפט
נר מצוה

בב א ב מיי פ"א מהל'
טומאת יצעת הלכה ג
סמך עשין ללך ועיין בב"מ
ובש"מ:
בד ג ד מיי שס הל' ד:

רבינו חננאל

ודחינן הא לא קשיא
דאע"ג דקרום ביצה
מתחתיו מסידי כלומר
מכהייה מסידי ההיכל.
רחמנא אמר ולשאת
ולספחת ספחת טפילה
שאת. אלא סיד ההיכל
קשיא. אלא מתורתא
מתני דלא כר' עקיבא.
והיא שמעינן לר' עקיבא
דאמר זו למעלה מזו.
אלימא כדשאל ליה
בריה מפני מה אמרו
מראות נגעים שנים
שקן ד' ולא אמרו
מקרום ביצה ולמעלה
בכבנות טמא והיטבו
אביו לומר שמטטרפין זו
עם זו. ואמר לו יאמרו
מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומטטרפין זו עם
זו וכו'. ודייקת מדלא
אמר ליה מסידי ההיכל
ומקרום ביצה ולמעלה
ש"מ דשמיע ליה מאבוחי
דבהרי שאת מצטרפי
דבעינן זו למעלה מזו.
דלמא לא אמר הכי.
אלא שאת ותולדתה יהוה
קרום ביצה והוא הדין
לבהרי ותולדתה יהוה
סיד ההיכל אלא (מדתינא
המוזג שבוה ושבוה כיון
המוזג במים. אלא של
שלג עוה ושל סיד דיהה
הימנה ואמר) [מד"ח
דאמר] ר' חנינא משל דר'
עקיבא למה הדיבר דומה
לד' כוסות של חלב אחד
נפל לתוכו שתי טיפות
דס ואחד נפל לתוכו ד'
טיפות דס רב' עד שכולן
מראה לבן הן אלא שזו
למעלה מזו. ודחינן אימור
דשמעת ליה לר' עקיבא
זו למעלה מזו בפתוך.
פי' במעורב בחלוק.
כלומר בשאינו מעורב מי
שמעת ליה הכי. ואפי'
בפתוך גופיה מי אית
ליה האי סברא. והא
תן בחחלת מסכת נגעים
ר' עקיבא אומר אדמדם
שבוה ושבוה כיון המוזג
במים אלא של שלג עוה
ושל סיד דיהה הימנה.

אף על גב דמנחתא מינה טובא. פירש בקונטרס דלר' עקיבא
סיד וקרום הוו תרוייהו תולדה דשאת וספחת אשאת קאי
ולא אזהרת והא דקצעי בסמוך טפילה לזהרת מנא ליה לרבנן
קצעי דלרבי עקיבא אין לזהרת שום טפילה וכן פירש לקמן

וקשיא דהא בקונטרס פירש צלמנו
דלית ליה לר' עקיבא ד' שאת ארבע
וכן נמי מוכח בסמוך דקאמר מפני
מה אמרו מראות נגעים שנים שהן
ארבעה כו' ושנים שהן ארבעה
משמע שמכל אב יוצאה תולדה אחת
כמו שמים שהן ארבע דשעת וידיעות
ושבועות ועוד כיון דלספחת לא קאי
אלא אשאת מניל לרבות שתי תולדות
לא נצרה לה כ"א סיד דאכל קרום
נימא דטהור ועוד דאמר לקמן משל
דרבנן למה הדבר דומה לתרי מלכי
ותרי איפרכי מלכו של זה למעלה
ממלכו של זה ופריך האי זו למעלה
מזו וזו למעלה מזו כו' והיינו כרבי
עקיבא משמע דלרבי עקיבא נמי יש
לכל אב תולדה לכן נראה לפרש
דלר' עקיבא נמי סיד תולדה דזהרת
ואפ"ה אין מנטרפת עמה הואיל
שגבוהה ממנה שתי מעלות אצל עם
השאת מנטרפת שאין גבוהה הימנה
אלא מעלה אחת והא דקאמר האי
לאו צת מינה הוא היינו אס מתנימין
כו' עקיבא אמיא וקרום שאת תולדה
דשאת מנטרפת עמה ואע"ג דספחת אשאת
טובא מדמכבי טפי ספחת אשאת
מזהרת מדלא כתיב ולשאת ולזהרת
ולספחותיהם והשתא הא דקצעי
לקמן טפילה לזהרת מנא ליה צעי
נמי לר"ע: **מפני מה אמרו.**
ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומצטרפין. פירוש
ויפרשו דמנטרפין זה לזה הסמוכים
צמענה אחת דאס לא יפרשו הוה
אמינא דכולהו מנטרפי צדיי הדדי
ואע"פ שלא הייתי יודע כל דין צירופן
כגון קרום צדיי אמר צוה לא היה
חושש דהשתא נמי דתני ד' שהן ד'
לא שמעינן כל סדר צירופן:

כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן כו'. כשחין ישראל (ו) חסם
עמו דאס ישראל בקי עמו אפי' כהן שטוה אומר לו ישראל
אומר טמא והוא אומר וישראל בקי היינו למסכרו ליה וסכיר דלאמר
צריש ערכין (דף ג. וס) ואס תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל
ויש שם ישראל אחר המסכרו יש לומר כגון שהמסכיר עיניו כהות
ואינו יכול לראות: **ואחד נפל לתוכו וכו'.** כאן לא כפל טיפות
משום דכבר נפלו הרבה וצדד מועט שמוסיפין עליו ניכר:
ואס

האי מאי בשלמא בלא סיד היכל קרום
ביצה לא קשיא דאע"ג דקרום ביצה מתתאי
דשאת רחמנא אמר יולשאת ולספחת ספחת
טפילה לשאת אע"ג דמנחתא מינה טובא
אלא סיד היכל קשיא אלא מחוורתא מתניתין
דלא כרבי עקיבא והיכא שמעינן לרבי
עקיבא זו למעלה מזו אילימא מהא דתניא
אמר רבי יוסי שאל יהושע בנו של רבי
עקיבא מרבי עקיבא מפני מה אמרו מראות
נגעים שנים שהן ארבעה אמר לו ואם לאו
מה יאמרו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
אמר לו "לומר שמצטרפים זה עם זה אמר
לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
ומצטרפין זה עם זה אמר לו "לומר לך
כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו
רואה את הנגעים ואילו מסיד היכל ולמעלה
לא קאמר מדלא אמר ליה ש"מ דשמיע ליה
לר' עקיבא דאמר כולוהו לבהדי שאת
מצטרפין ודלמא שאת ותולדתה בהרת
ותולדתה אלא מדרבי חנינא דאמר ר' חנינא
משל דרבי עקיבא למה הדיבר דומה ל'ארבעה
כוסות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין
של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של
דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו
לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה דיש
עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא
שזוה למעלה מזה וזה למעלה מזה אימור
דשמעת ליה לרבי עקיבא בפתוך בחלוק מי
שמעת ליה וכי תימא כי היכי דשמעת ליה
בפתוך הכי שמעת ליה בחלוק ובפתוך גופיה
מי שמעת ליה (ו) והתניא רבי עקיבא אומר
אדמדם שבוה ושבוה כיון המוזג במים אלא
של בהרת עוה בשלג ושל סיד דיהה הימנה
ואם

האי מאי בשלמא בלא סיד קרום צינה לא קשה. ולשאת ולספחת
כתיב משמע לשאת ולספחת ולנטפל עמה ש"מ דרבי לה רחמנא
טפילה וטפילה כל שהוא צמענה ובלבד שיהא ממראות נגעים:
ואף ע"ג דמנחתא מינה טובא. וס"ל לר"ע דלשאת רבי לזהרת

לרבי דהא ספחת ששאת הוא
דכתיב להק שאת הוא דמנטרפת
לזהרת דסמוכה לה וכתיב והיא א
מלמד שמנטרפין וסיד לשאת ממילא
דהא דמיא לה וכן קרום לשאת
דספחת ששאת כתיבא ורבי לה תולדה
וזה למעלה מזו דר' עקיבא בסיד
ושאת וזהרת מיתוקם: אלא סיד
היכל. כי מפלגת להו צרתמי מיני
זו תולדה לזו וזו תולדה לזו: קשיא.
היאך יטרף צהרת לסיד ותולדתו (ו)
לרבי עקיבא דלית ליה זו למעלה
מזו דהא ליכא למימר לרבי עקיבא
דכי היכי דליתרצאי טפילה לשאת
משמעוהו איתרצאי טפילה נמי
לזהרת מדשאת כדאמר לקמן לרבנן
דל"כ זו למעלה מזו דרבי עקיבא
היכא איתיה אבות ותולדות הוא
דאיכא ואין בהם צירוף אלא לגבוה
ממנו שתי מעלות: והיכא שמעינן
ליה לר' עקיבא. דקפיד אסדר מעלות
לצירוף: יהושע בנו של ר' עקיבא.
הוא יהושע בן קרחא שר' עקיבא
קרח היה כדאמר' צבכרות (דף נח).
חזן הן הקרח הזה: מפני מה כו'.
דמפרש צעי ואילו יאמרו מקרום
כו': ואס לאו מה יאמרו. ממזר
היה (ו) שמפרש מה הוא שאל: יאמרו
מקרום צינה ולמעלה טמא. אחר
שאין לנו חלוק מראות לובן למעלה
מקרום צינה אלא ד' מראות הללו
יאמרו כל מראה לובן שהוא מקרום
ולמעלה טמא דקימנא לן (פסחים
דף ג:.) לעולם ישנה אדם לתלמידו
דכך קצרה ולמה הזכירו שמומן:
אמר לו לומר לך שמנטרפין זה עם
זה. לכן שנאס וסידרו לומר לך
שכסדר הזה משנתן וכן דרך צירופם.
הוא שונה אותן ומתשבות בנו אנו
כאין ללמוד: **אמר לו ויאמרו מקרום**
צינה ולמעלה טמא ומצטרפין
זה עם זה. ומתשבותו אנו למידין סדר משנת אציו: ואילו מסיד
ולמעלה לא קאמר ליה. יאמרו מקרום צינה ולמעלה טמא ומצטרפין
ומסיד ולמעלה טמא ומצטרפין. שמע מינה שמיע ליה מיניה כולוהו
צדיי שאת מנטרפין עליון אחד לשתי תולדות דאי סלקא דעתך
משנת אציו כסדר משנתו תולדה לזהרת סיד ותולדה לשאת קרום
צינה הכי הוה ליה למימר יאמרו מקרום צינה ולמעלה טמא
ומצטרפין מסיד ולמעלה טמא ומצטרפין ומדיהדין עליון לסיד צני
עמנו ועליון לקרום צפני עמנו ממילא שמעינן דמנטרפין דקאמרי רבנן כל חד
של קרום אמר דכיון דאין חלוק מראות צבונן מקרום ולמעלה אלא ד'
קרום צהרת מרי מראה הסיד תתן לזהרת ומראה הקרום תתן לשאת ששם
צתה ליתן מראה סיד לצמר מפני שהוא קרום לה למי תתן מראה הקרום
הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרום ולמעלה
טמא ומצטרפין דאי הוה הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזהרת
אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוא שאת דרבי ליה
רחמנא טפילה וסדר משנתן דק"ל ששניית כסדר צירופן הכי קאי'
זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרום ומצטרפין שלג עם
האמר והסיד עם הסיד והקרום דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה
שתיין תולדה לשתיין דהא מהיכא תיתי שיהא הקרום מנטרף לשלג לא
כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא דאי צדיי שאת הוה דשמיע
ליה מיניה דמנטרפין דרחמנא יבניהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת
ולכן השיבו יאמרו מקרום ולמעלה טמא ומצטרפין והכל יודעין
דצירוף מראה דאמר' לדומה (ו) הוה לו דקאמרינן וכל מה שאדם יכול
להדין מסדר משנתן צהרת מוסתן היה מדין מאליו שאין לך אדם
מסדרין אלא כסדר שהן שניים עכשיו: **ודלמא שאת וסולדתה צהרת**
וסולדתה. שמיע ליה והכי נמי קאי' יאמרו מקרום ולמעלה מסיד
ולמעלה ותנא הוה דלא קפיד למיחשב ולמיזל כי רוכלא: משל דרבי
עקיבא. סדר צירופן: פסוך. מעורב (ו) הוה נגע לבן אדמדם
הכחוב צמורה ויקרא יגן דמדקאמר נפלו לתוכו טיפי דס מכלל דצפתוך
קאמר: שבוה ושבוה. על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן
לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם
שזהו נכרת צמקום אחר כגון טיפת דס צחלל ומראהו לא
אדום ולא לבן אלא כיון המוזג וסביבותיו לבן: אלא שאדמומיתו של
שלג עוה. כלומר לזהו משל סיד ושל סיד דיהה הימנה
ומדקתני הכי צסיפא שמעינן לרישא דשבוה ושבוה דקאמר צשלג
וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סדר אחר שלג:
ואס

האי מאי בשלמא בלא סיד היכל קרום
ביצה לא קשיא דאע"ג דקרום ביצה מתתאי
דשאת רחמנא אמר יולשאת ולספחת ספחת
טפילה לשאת אע"ג דמנחתא מינה טובא
אלא סיד היכל קשיא אלא מחוורתא מתניתין
דלא כרבי עקיבא והיכא שמעינן לרבי
עקיבא זו למעלה מזו אילימא מהא דתניא
אמר רבי יוסי שאל יהושע בנו של רבי
עקיבא מרבי עקיבא מפני מה אמרו מראות
נגעים שנים שהן ארבעה אמר לו ואם לאו
מה יאמרו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
אמר לו "לומר שמצטרפים זה עם זה אמר
לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
ומצטרפין זה עם זה אמר לו "לומר לך
כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו
רואה את הנגעים ואילו מסיד היכל ולמעלה
לא קאמר מדלא אמר ליה ש"מ דשמיע ליה
לר' עקיבא דאמר כולוהו לבהדי שאת
מצטרפין ודלמא שאת ותולדתה בהרת
ותולדתה אלא מדרבי חנינא דאמר ר' חנינא
משל דרבי עקיבא למה הדיבר דומה ל'ארבעה
כוסות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין
של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של
דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו
לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה דיש
עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא
שזוה למעלה מזה וזה למעלה מזה אימור
דשמעת ליה לרבי עקיבא בפתוך בחלוק מי
שמעת ליה וכי תימא כי היכי דשמעת ליה
בפתוך הכי שמעת ליה בחלוק ובפתוך גופיה
מי שמעת ליה (ו) והתניא רבי עקיבא אומר
אדמדם שבוה ושבוה כיון המוזג במים אלא
של בהרת עוה בשלג ושל סיד דיהה הימנה
ואם

(א) [מוס' דנגעים פ"א],
(ב) [ערכין ג.], (ג) [ויקרא יג.],
(ד) [מכילתא פ.], (ה) [שם],
(ו) [לדומה לו הוא
דקאמרינן ע"פ ג. ו] וי"ע
מוס' ערכין ג. ד"ה
דמסכרי,

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחת
ולבקרתי: ויקרא יג ו

הגהות הב"ח

(א) נבואה ליה והתנן ר'
עקיבא: (ב) רש"י ד"ה
ואס לאו וכו' היה שיפרש
מה הוא שאל: (ג) ד"ה
פתוך מעורב והוא:
(ד) תוספות ד"ה כל וכו'
שכאן ישראל בקי עמו
דאס: